

Урок

Української мови

**Прикметники –
антоніми й синоніми.**

Тема : Прикметники – антоніми й синоніми.

Пряме й переносне значення прикметників.

Мета:поглибити знання учнів про синоніми й антоніми на прикладі розгляду

прикметників;

розвивати вміння добирати та використовувати прикметники –

синоніми та антоніми мовленні, вживати прикметники в переносному

значенні, тренуватися давати повну вичерпну відповідь на питання;

виховувати бажання працювати на користь суспільства.

Матеріально технічне забезпечення:картки індивідуального опитування,

словники, схема - опора.

Тип уроку. УЗНЗ

Хід уроку

I. Організація класу до уроку.

II. Перевірка домашнього завдання.

1. Відповіді на запитання

- Яка частина мови називається прикметником?

- Яку роль у мовленні виконують прикметники?

- Наведіть приклади прикметників, які відповідають на питання яка? які?

2. Вправа 193 (3 завдання)

- Прочитати опис синички, який ви знайшли в тексті.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Оголошення теми й мети уроку.

Буква до букви – слово вродилосьь,

Заусміхалось, заколосилось.

Сонце зраділо слову, як брату,

Слово – це щастя, слово – це свято.

- Слова неначе кольорові камінчики. І недостатньо їх назбирати в купу... треба ще й уміти скласти узори з них, а для цього треба знати значення слова.
- Сьогодні ми працюємо з прикметниками, близькими й протилежними за значенням, вжитими в прямому і переносному значенні.

2. Спостереження за прикметниками – синонімами.

- Пригадайте визначення слів – синонімів.

(...близькі за значенням слова)

- Згрупувати подані прикметники в синонімічні ряди і записати.
(дорогий, розумний, цінний, тямущий, духмяний, кмітливий, ласкавий, охайний, ніжний, чепурний, привітний, акуратний)
- Яке слово зайве? (Духмяний)
- Доберіть до нього синоніми. Запишіть.
(Пахучий, запашний)
- Складіть з ними речення.
(Багато людей доклали сил і праці, щоб у нас на столі щодня був духмяний, запашний хліб)

3. Спостереження за прикметниками – антонімами.

- Пригадайте визначення слів антонімів (Пари слів з протилежним значенням)
- Прочитайте прислів'я, подані у вправі 194, вставляючи замість крапок антоніми до виділених слів. Поясніть їх зміст. (Коротка виховна бесіда про значення праці в житті людини)
- Яку роль відіграють антоніми в прислів'ях?

- До яких частин мови належать ужиті тут антоніми?
- Спишіть прислів'я із прикметниками – антонімами.

Фізкультхвилинка

4. Спостереження за прямим і переносним значенням прикметників (за вправою 195)

а) Добір відповідних антонімів до кожного прикметника, поданого у словосполученні.

Б) З'ясувати значення прикметників (прямого і переносного)

IV.Тренувальні вправи.

1. Робота в парах (Впр. 196)

а) Читати словосполучень і з'ясування, з яких частин мови вони складаються.

б) Заміна поданих словосполучень словосполученнями прикметника з іменником за зразком.

в) Словникова робота

Фанера – деревний матеріал з кількох склеєних тонких пластинок дерева з перехресним розміщенням волокон.

Тонкі листи деревини для облицювання столярних виробів.

Спільнокореневі слова Фанера, фанерка, фанерний, фанерування, фанерувальник.

Фартух – частина одягу , що захищає плаття, костюм від бруду, знищення під час виконання різних робіт.

Шкіряна ,полотняна та інша запона в колясці, візку для захисту їздця.

Синоніми. Фартух ,запаска (розм.)

2. Творча робота.

- З ряду слів , близьких за значенням, доберіть і вставте замість крапок найбільш влучне.

(Багрянний ,рум'яний ,червоний,рожевий ,малиновий)

На сході небо стало....

Щічки у дівчинки були....кольору.

Ліс восени став...

3. Гра « Скажи без затримки»

Назвати швидко антоніми до названого прикметника.

У разі затримки відповідає наступний.

Важкий...

Великий...

Висока...

Верхнє...

Цікавий...

Повна...

Босе...

Лівий...

Широка...

4. Складання речень (за вправою 197)

- Складіть речення з поданими словосполученнями.

Запишіть одне речення (на вибір).

- Зробіть висновок про значення прикметника гострий у кожному словосполученні.

V. Підсумок уроку.

1. Продовжіть речення.

- Сьогодні на уроці ми працювали над... (прикметником)
- Виконуючи різні завдання, ми вчилися... (розрізняти і вживати в реченнях прикметники - синоніми і прикметники – антоніми, використовувати в мовленні прикметники в прямому і переносному значенні).

2. Узагальнення вивченого за опорною схемою.

VI. Домашнє завдання

С. 99. Вправа 198 (Звернути увагу на вимову і правопис слова спочатку).

Спочатку – прислівник. (Раніше, швидше за іншого).

Синоніми. Спочатку, зразу, на початку, спершу, передусім, раніше, першим ділом (розм.), в першу чергу (розм..)

Спільнокореневі слова. Спочатку, початок, початковий, починати.

